

Lunds Universitet
Statsvetenskapliga institutionen

STVA22
HT13
Handledare: Douglas Brommesson

Europeiska Unionen: en humanitär union?

LUNDS
UNIVERSITET

Nathalie Andersson & Ida Mörk Larsson

Abstract

Den Europeiska Unionens involvering i humanitära interventioner är ett område som inte givits nog med utrymme inom statsvetenskapliga studier och studier i internationella relationer. De båda fenomenen har studerats var för sig men sällan behandlar studier eller teorier båda. Med bakgrund mot detta kommer denna studie undersöka den Europeiska Unionens och dess medlemsländers roll i humanitära interventioner. Syftet är att upptäcka ett samband mellan olika faktorer kring konflikten och hur dessa påverkar vilken eller vilka aktörer som är delaktiga om en intervention genomförs. För att uppnå detta genomfördes en komparativ studie med en mest olika-design. Det hypotiserades att det konfliktdrabbade områdets stabilitet och demokratigrad, samt Förenta Nationernas roll i konflikten skulle vara avgörande faktorer. Denna hypotes stöds utav undersökningens resultat och bör undersökas vidare i framtida forskning. Det hypotiserades också att Europeiska Unionen och dess medlemsländer skulle vara mer benägna att intervensera i konflikter där etnicitet var en faktor, dock hittades inget stöd för denna hypotes i undersökningen.

Antal ord: 9499

Innehållsförteckning

1. Inledning	1-2
2. Metod	3
2.1 Variabler.....	3-5
2.2 Material.....	5
3. Kategori 1	6
3.1 Kongo.....	6-7
3.2 Utslag variabler Kongo.....	7-8
3.3 Nepal.....	8-9
3.4 Utslag variabler Nepal.....	9-10
4. Kategori 2	11
4.1 Kosovo.....	11-12
4.2 Utslag variabler Kosovo.....	12-13
4.3 Östtimor.....	13-14
4.4 Utslag variabler Östtimor.....	14-16
5. Kategori 3	17
5.1 Turkiet.....	17-18
5.2 Utslag variabler Turkiet.....	18-19
5.3 Thailand.....	20
5.4 Utslag variabler Thailand.....	20-21
6. Resultat	22-24
7. Analys	25
8. Referenslista	26-27
9. Bilaga 1	28

Europeiska Unionen: en humanitär union?

1. Inledning

Under de senaste decennierna har två intressanta fenomen blivit aktuella i internationell politik. Det första utav dessa fenomen är den Europeiska Unionen, en helt ny organisationsform och ett helt nytt sätt för länder att samarbeta. Den Europeiska Unionen har växt fram under en förhållandevis lång period av europeiskt samarbete men fick sin nuvarande form efter Maastrichtfördraget 1993 (Greicevci, 2011). Därefter har fler länder gått med i unionen och vissa förändringar i unionens arbete har skett, under slutet av 1990-talet skapades the European Security and Defence Policy (ESDP) (Shepherd, 2009).

Det andra fenomen som blivit alltmer vanligt under de senaste decennierna är humanitära interventioner. Humanitära interventioner är militära interventioner som genomförs i syfte att uppnå humanitära mål snarare än strategiska eller militära mål, kritik mot humanitära interventioner är vanligt förekommande då det är svårt att säkerställa en intervenerande stats verkliga motiv. Enligt Heywood var just 1990-talet det årtionde då humanitära interventioner blev vanligt förekommande i internationell politik (Heywood, 2011).

Under åren 1996-2006 har den Europeiska Unionen varit delaktig i flertalet interventioner. Det var strax innan denna tidsperiod som dess gemensamma utrikespolitik först tog fart och den gemensamma externa handelsförmågan blev redo att träda i kraft. De kunde numera agera som en autonom organisation med sin egna gemensamma utrikespolitik. Det främsta syftet med denna var att skaffa medel för att bland annat lyckas påverka den politik som kränker internationell lag och mänskliga rättigheter till det bättre (Europeiska Unionen, 2013b).

Flertalet teorier har skapats kring humanitära interventioner ur olika perspektiv, men dessa fokuserar ofta på hur en interventions legitimitet avgörs, huruvida humanitära interventioner verkligen är utilitaristiska handlingar eller rent egenintresse, samt när en humanitär intervention bör vara aktuell. Även den Europeiska Unionen har studerats flitigt inom den akademiska världen ur ett flertal perspektiv. Därför var det ytterst förvånande att så få valt att kombinera dessa två områden. Denna studie fokuserar inte på hur en intervention genomförts utan av vem den genomförts, med ett särskilt intresse för den Europeiska Unionen och dess medlemsländer.

Studien ämnar att undersöka vad som avgör den Europeiska Unionen och dess medlemsländers agerande vid internationellt uppmärksammade konflikter. För att uppnå detta har en komparativ studie med en mest olika-design genomförts, där tre kategorier av konflikter undersökts. Konflikter där en humanitär intervention genomförts av den Europeiska Unionen, konflikter där ett eller flera

av unionens medlemsländer varit delaktiga i en intervention, och slutligen konflikter där inget utav Europeiska Unionens medlemsländer varit involverade i en intervention. Konflikterna studeras mot ett urval av 13 olika variabler för att se om det framkommer ett samband mellan konfliktkategorier, konflikter, interventioner och variabler.

Urvalet av variabler är alla baserade på de hypoteser som diskuterades under den tidsperiod då studien designades. Dock hypotiserades det att variablerna gällande demokrati och stabilitet, samt Förenta Nationernas roll i konflikten skulle vara de variabler där ett samband skulle synliggöras. Det hypotiserades även att den Europeiska Unionen och dess medlemsländer skulle vara mer benägna att intervensera i konflikter av etnisk karaktär än någon annan typ av konflikt.

2. Metod

Den genomförda studien är en i grunden komparativ studie som tillämpar en mest olika design. Studien är inte ämnad att vara teoriprovande, utan tjänar snarare som en pilotstudie inom ett område där tidigare forskning inte frambringat teorier för detta specifika fenomen. Den ämnar med andra ord inte pröva en specifik teori eller utveckla en existerande teori.

Den komparativa designen är uppbyggd på så vis att tre kategorier för internationella konflikter och Europeiska Unionens involvering i dem skapats. Kategori 1 innebär att Europeiska Unionen genomförde en gemensam insats eller intervention i det konfliktberörda området. Kategori 2 innebär att ett eller ett fåtal av Europeiska Unionens medlemsländer varit involverade i en insats eller intervention i det konfliktberörda området. Kategori 3 inkluderar de konflikter där varken Europeiska Unionen eller något av dess medlemsländer varit delaktiga i en insats eller intervention i det konfliktberörda området.

Totalt har sex konflikter jämnt fördelade mellan kategorierna undersökts, dessa konflikter är utvalda för att följa mönstret i en mest olika-design. Urvalskriterier för konflikterna är att de alla är fall av väpnade konflikter som fått viss uppmärksamhet internationellt och att de alla på något vis inträffade någon gång mellan 1996 och 2006. Utöver detta har konflikterna ytterst lite gemensamt med varandra, de har inträffat i såväl demokratier som diktaturer, utspelat sig på olika kontinenter och har varit av varierande natur. Varje konflikt har sedan studerats individuellt för att se vilka av de 13 undersökta variablerna varje individuell konflikt ger utslag på.

2.1 Variabler

De tretton undersökta variablerna är:

Koloniala band: Är landet en före detta koloni, i så fall till vilket land? Koloniala band innebär inte sällan att länderna fortfarande har starka diplomatiska band även om dessa inte är helt okomplicerade. Flera utav Europeiska Unionens medlemsländer har tidigare varit koloniala stormakter och denna studie undersöker ifall dessa band kan influera ländernas agerande när en konflikt sker i en tidigare koloni.

Brott mot mänskliga rättigheter: Har brott av denna typ förekommit? Liberalismen stödjer starkt denna variabel då de högt värdesätter mänskliga rättigheter. Brott mot dessa ger legitimitet till militär intervention. Liberaler menar att intervention ofta sker i huvudsyfte att bevara människors säkerhet. Precis som liberalism skulle även socialkonstruktivism förespråka intervention vid brott

mot mänskliga rättigheter. Socialkonstruktivister menar att detta till och med bör ingå i staters utrikespolitik. En stat skall respektera sina invånares mänskliga rättigheter (Uddén, 2007).

Geografisk region: Var utspelade sig konflikten? Studien undersöker ifall avståndet mellan Europeiska Unionens länder och det konflikttrabbade området haft någon betydelse för beslut gällande intervention. Inom vissa radikala perspektiv läggs vikt på centrala stater och stater i periferin.

Dåvarande samarbete: Har det konflikttrabbade området haft ett nära samarbete med den Europeiska unionen innan eller under den period då konflikten utspelade sig? Studien undersöker ifall redan existerande band mellan området och Europeiska Unionen kan ha påverkat beslutsprocessen.

Landets stabilitet: Är ett land stabilt bör intervention inte ske enligt realismen då självbestämmande är centralt i den realistiska skolan. Är ett land ytterst instabilt kan intervention förespråkas även utav realismen då den dominerande kraften inom en stat utövar massiv kränkning utav mänskliga rättigheter, vid dessa fall hävdar vissa realister att en stat ger upp sin rätt till självbestämmande (Lechner, 2010). Liberalismens teori om den demokratiska freden (Democratic Peace Theory) skulle också påstå att stabila länder/demokratier inte går i krig med varandra. Studien undersöker vilken vikt som läggs vid en stats styrelseskick och stabilitet.

Förenta Nationernas del i konflikten: Har Förenta Nationerna givit sitt mandat för en intervention, samarbetat med Europeiska Unionen, eller på annat vis varit involverade i konflikten? Nästan alla världens länder är medlemmar i Förenta Nationerna och har därav samtyckt med dess lagar och regler. De var den organisation som lyckades skapa en deklaration kring de mänskliga rättigheterna. Då icke-intervention försvaras som en grundprincip blir det ibland svårt att motivera humanitära interventioner. Den realistiska skolan tenderar att förhålla sig skeptisk till externa institutioners möjlighet att förhindra humanitära kriser. Realister menar därför på att Förenta Nationernas roll är begränsad (Uddén, 2007). Studien undersöker hur Förenta Nationernas relationer med det drabbade landet och med Europeiska Unionen påverkat beslutsprocessen.

Andra stora konflikter: Samexisterade den undersökta konflikten med andra väpnade konflikter? Realister hävdar att konflikter som pågår samtidigt får mer eller mindre uppmärksamhet på grund av maktbalans mellan staterna i det internationella systemet. De ifrågasätter om det över huvudtaget finns någon moral i militära överväganden. Istället talar man om ”State of War”, kriget mellan stater kommer aldrig att upphöra förrän den rätta maktbalansen i det internationella systemet har uppnåtts (Uddén, 2007). Studien undersöker ifall det finns ett samband mellan denna variabel och Europeiska Unionens agerande.

Begäran om assistans: Bad någon utav sidorna i konflikten om hjälp från utomstående land eller organisation? Studien undersöker ifall det finns en korrelation mellan begäran om assistans och beslut om intervention, samt ifall detta påverkar vilka länder som är delaktiga i eventuella

interventioner.

Den sista gruppen variabler rör konfliktens karaktär. Studien undersöker ifall Europeiska Unionen och andra aktörer är mer benägna att intervensera i vissa typer av konflikter än i andra. Studien har identifierat fyra utmärkande drag för väpnade konflikters ursprung, det bör noteras att de flesta konflikter har en komplicerad bakgrund och därför passar in i mer än en karaktärsgrupp.

Etnisk konflikt - Är etnisk tillhörighet eller spänningar mellan etniska grupper ett utmärkande karaktärsdrag för den undersökta konflikten?

Religiös konflikt - Studien undersöker om religionstillhörighet eller spänningar mellan religioner i det konfliktdrabbade området är en av huvudfaktorerna i konflikten.

Politisk/ideologisk konflikt - Är konflikten ett resultat av inkompatibla politiska eller ideologiska åsikter inom det drabbade området? Konflikter rörande ett områdes självständighet är inkluderade i denna konflikttyp.

Ekonomisk konflikt - Bröt konflikten ut på grund av ekonomiska stridigheter eller svåra ekonomiska problem i området?

2.2. Material

Studien har nyttjat flertalet litterära källor, primärt vetenskapliga artiklar, vetenskaplig litteratur, och recensioner av vetenskaplig litteratur. I de fall när viss detaljinformation krävts har organisationers officiella hemsidor och nyhetsartiklar använts för att komplettera den information som redan givits av artiklar och litteratur.

3. Kategori 1.

Europeiska Unionen har genomfört en gemensam intervention i konflikten.

3.1 Kongo

Den demokratiska republiken Kongos andra krig som utspelade sig mellan 1998-2003 är även känt under namnet Afrikas första världskrig. Dess fruktansvärda humanitära påverkan och förödande konsekvenser var två verkningar som ligger till grund för namnet. Oroligheter i Kongo var vid denna tid ingen nyhet. Hela 1990-talet var präglad utav sammanhängande konflikter. På icke-statlig nivå har många utav konflikterna berört mark, makt och resurser vilket ofta baserats på etniska dimensioner. På den statliga nivån har olika politiska partier slagits om makten över statsapparaten (Rodt, 2011).

Kongo förklarades självständigt den 15 augusti 1960. Den politiska processen tog fart och mer än 100 nya partier etablerades. Dock har det sedan 1990-talet varit cirka 8 dominerande. De tre största partierna i landet vid denna tidpunkt var UPADS, PCT och MCDDI. Sassou-Nguesso regimen var den som ledde landet under inledningen utav kriget. Denis Sassou-Nguesso var ledare för PCT (Congolese Party of Labour). Pascal Lissouba var ledare för UPADS (Pan-African Union for Social Democracy) medan Bernard Kolélas var ledare för MCDDI (Congolese Movement for Democracy and Integral Developement). Tanken om en övergång till demokrati hamnade i skuggan utav en väpnad konflikt främst grundad på etniska och politiska motsättningar. Oppositionspartierna kämpade för makten och mobiliserade ungdomar från respektive etniska valkrets till väpnade miliser. Detta för att bevisa hur pass redo de var att slåss om sin plats (Lancet, 2006).

Provinsen Ituri med dess huvudstad Bunia var ett av de hårdast drabbade områdena. Under hösten 2002 såg man en tendens till en ny utveckling utav konflikten (Rodt, 2011). Risken att både Rwanda och Uganda snart skulle anslutas till konflikten var stor och Förenta Nationernas dåvarande generalsekreterare Kofi Annan bad det internationella samfundet om hjälp för att få ett slut på den humanitära krisen. (Olsen, 2009). Europeiska Unionen gav positiv respons till Förenta Nationernas vädjan. Främst genom franskt initiativ beslutades det i Juni 2003 att Europeiska Unionen med militär konflikthantering skulle intervensera i Kongo. Denna operation kom att benämnas Artemis där syftet var att skapa den säkerhet som helt saknades i Bunia. Som mest bidrog operation Artemis med 2200 trupper på plats i Kongo. Artemis nådde sitt slut i september 2003 då Förenta Nationerna tog över efter att konflikten avtagit (Rodt, 2011). Det fanns huvudsakligen tre uppdrag för

Europeiska Unionen att utföra i Kongo tills dess att FN-förstärkning fanns på plats. Det första och kanske det viktigaste var att säkerställa skydd för civila och hjälporganisationer i Bunia. För det andra skulle de säkerställa flygplatsen. Till sist skulle de driva på landets fredsprocess i hopp om att konflikten skulle nå sitt slut. Operation Artemis hade en positiv effekt – fredsprocessen gick framåt och säkerheten bibehölls tills dess att FN-förstärkning anlät. Europeiska Unionens soldater fanns på plats i Bunia redan sju dagar efter beslutet om intervention. För Europeiska Unionen kom denna intervention att bli ett steg i rätt riktning rörande den gemensamma utrikespolitiken, unionen visade sig kunna åta sig militära operationer utanför Europeiska Unionen - autonoma från NATO samarbete.

Europeiska Unionen gick in och skapade ett lugn i samhället då konflikten höll på att förvärras. De var den enda internationella säkerhetsaktören som var villig att distribuera trupper i stabiliseringssyfte även om det endast var för en kort period. De humanitära hjälporganisationerna lyckades då nå fram till de behövande och brotten mot mänskliga rättigheter minskade drastiskt (Rødt, 2011).

3.2 Utslag variabler Kongo

Att Frankrike var en ledande roll i interventionen är inte oväntat med tanke på deras starka koloniala band till hela den Afrikanska regionen. Stora delar utav Kongo var även koloniserat utav Belgien, men det har inte haft någon betydande roll i interventionen. Före 1997 uppmättes antalet icke-afrikaner bosatta i Kongo till 9000 personer, till största del hemmahörande i Frankrike. Landet har reglerats utav franska lagar under kolonialtiden och Frankrike har även sett till att ständigt ha kontroll över Kongo. De koloniala banden till Frankrike kom att bli avgörande i den Europeiska Unionens intervention. Frankrike hade redan innan beslutet om intervention börjat planera för en eventuell europeisk sådan (Lancet, 2006).

Brotten mot de mänskliga rättigheterna som pågick i landet var brutala. Det beräknas ha uppgått till cirka 3,3 miljoner döda på grund utav krigets konsekvenser under åren 1998-2002. Då konflikten karaktäriserades starkt utav dess humanitära påverkan var förödelsen för civilbefolkningen stor. Befolkningen utsattes för extremt våld, tvingades till massförflyttningar och våldtäkterna var utbredda. Då det samtidigt skedde en kollaps utav offentliga hälsovårdstjänster hade befolkningen inte någonstans att vända sig för vård. Med den humanitära krisen som grund kom detta krig att bli det mest dödliga efter andra världskriget. Dödlighetsantalet går inte ens att jämföra med liknande konflikter under samma tidsperiod (Lancet, 2006).

Varken geografisk närhet eller andra allianser är variabler som haft betydande roll i denna konflikt. Då Kongo inte ligger särskilt nära Europa geografiskt och heller inte ingick några betydande allianser under perioden är dessa ej relevanta för just denna konflikt.

Då hela 90-talet präglats av instabilitet och oroligheter i landet var det inte till en förvåning att Afrikas första världskrig bröt ut. Statskicket behövde en radikal förändring och befolkningen hopp om fred. Att Förenta Nationerna därför varit en ledande aktör i konflikten är ej förvånande. Utan deras involvering och begäran om assistans från det internationella samfundet kanske Europeiska Unionens intervention inte skulle skett. När Förenta Nationerna ger sitt engagemang till en konflikt blir den oftast känd världen över och det blir då lättare för yttre aktörer att engagera sig. Därav är denna variabel en utav de viktigaste i denna konflikt.

Konflikten var så stor att det i detta fall inte var någon annan konflikt som överträffade dess storlek, därav är inte heller denna variabel väsentlig för denna konflikt. I detta fall bad inte Kongo själva om assistans utan det var Förenta Nationerna som gjorde det i deras namn.

För att tydliggöra hur konflikten främst var etnisk och politiskt grundad måste vi titta närmre på politikens uppbyggnad. Landets demokratiseringsprocess startades under tidigt 1990-tal vilket resulterade i en tuff segregering mellan landets etniska grupper. De politiska ledarna slogs om att ta kontrollen över regeringen vilket skapade obalans i landet och de inomstatliga krigen var ett faktum. Det var oenigheten mellan de tre största partierna i slutet av 1998 som blev starten på det förödande kriget. Sassou-Nguessos regeringsstyrkor stod emot den beväpnade oppositionen bestående utav UPADS-anhängare och MCDDI-anhängare. Ekonomin drabbades självklart hårt i landet men det var inte detta som karakteriserade konflikten, inte heller de olika religionerna i landet.

3.3 Nepal

Historiskt kan Nepal ses som ett förtryckande envælde där större delar utav makten låg hos kungen. Det tioåriga kriget som utspelade sig i Nepal mellan 1996-2006 brukar kallas för folkets krig. Maoistgerillan gjorde uppror mot statsapparaten. Landets vitt spridda fattigdom och dess underutveckling gjorde att missnöjet emot regeringens korrupcion blev allt kraftigare. Det viktigaste för maoisterna att lyckas uppnå var en förändring mot en folklig republik och en ny konstitution. De kombinerade ett flertal olika strategier under konfliktens gång för att skapa sig ett övertag. Genom att skaffa sig ett masstöd, skapa utvecklings projekt och säga nej till våld fick de ett övertag över

staten under förhandlingar. Trots detta följde maoisternas aktioner rebelliska spår, inte sällan med våldsinslag, som kom att bli svårhanterliga för staten. Staten använde sig därav utav ännu hårdare förtryck och det statliga våldet svarades upp med ytterligare våld från maoistgerillan (Bhattacharya, 2013).

De två mest signifikanta politiska utkomsterna utav kriget var maoisternas politiska vinst och monarkins avskaffande. Maoisternas vänster extremistiska parti, det så kallade kommunistiska maoistpartiet, var de som lyckades avskaffa landets monarki för att skapa ett nytt demokratiskt Nepal (Bhattacharya, 2013).

Nepal och den Europeiska Unionen stiftade en politisk och ekonomisk relation redan 1973. De viktigaste grundbultarna i detta samarbete är fred, stabilitet, demokrati, mänskliga rättigheter och välbefinnande. Samarbetet har sedan sin start ständigt utvecklats och fokuset på ömsesidig respekt har fått relationen att fortgå. 1996 slöts ett starkare samarbetsavtal dem emellan genom parternas gemensamma kommissioner (Europeiska Unionen, 2013a).

European Community Humanitarian Office (ECHO) har arbetat i Nepal under många års tid, inte minst under konfliktens period. Sedan 2001 har det lagts mer än 72.2 miljoner euro på landet för att förbättra dess humanitära situation (Europeiska Unionen, 2013a).

3.4 Utslag variabler Nepal

Nepal blev under historiens gång aldrig koloniserat. Trots påtryckningar från både Indien och Storbritannien lyckades Nepal bibehålla sin suveräna stat. Därav finns det inga egentliga koloniala band till den Europeiska Unionen.

Brott mot mänskliga rättigheter utövades under konfliktens gång från båda sidor. Maoisterna som sade sig vilja lösa konflikten på ett politiskt plan med icke-våld orsakade själva mycket utav kränkningarna mot mänskliga rättigheter. De har avrättat lärare, förstört elektricitet, bombat fabriker, förstört vatteninstallationer för att nämna få. Detta drabbade lokalbefolkningen hårt och många människors redan svåra livssituationer förvärrades kraftigt.

Europas avstånd till Nepal är långt men har inte varit avgörande i fråga om varken samarbete eller intervention och är därav inte en avgörande variabel i Europeiska Unionens val att intervensera.

Nepal har ingått alliansbildningar och haft ett flertal vänskapsband till andra nationer under historiens gång. Det avspeglas inte minst i Nepals begäran om militär assistans från andra nationer. Nepals premiärminister besökte själv Storbritannien under kriget i Nepal för att begära assistans. Då

Storbritannien självständigt haft vänskapliga band till Nepal under lång tid blev det en självklarhet för de att assistera Nepal med militärhjälp. Även USA besöktes utav premiärministern i hopp om hjälp från det internationella samfundet. Rebellernas ledare Puspa Kamal Dahal, även känd under namnet Prachand ogillade regeringens begäran om assistans utifrån då han ansåg att det bör ske en politisk lösning på konflikten (The Telegraph, 2002).

Förenta Nationernas arbete i Nepal har komplicerats på grund av att Nepal inte velat ta emot hjälp. Nepal har ansett att de är en nation som bidrar med fredsbevarande trupper och inte behöver erbjudas denna typ av trupp då det ansågs förnedrande. De första fredsdiskussionerna upprättades under 2001. Förenta Nationerna erbjöd sin hjälp år 2003 men blev inte inbjudna till fredsprocessen förrän 2004 (Suhrke, 2010).

Andra stora konflikter som pågick i världen under samma tidsperiod är med stor sannolikhet ej relevanta för Europeiska Unionens val av intervention i Nepal. Med tanke på Europeiska Unionen och Nepals samarbete sedan 1973 och inte minst Europeiska Unionens investeringar i landet kunde de inte välja att bortse från landets potentiella undergång.

Att konflikten främst var politisk och ekonomisk i sin karaktär framgår tydligt. Nepals ekonomi som redan vid utgången utav konflikten var i dåligt skick blev förstörd under konflikten. Turism som var Nepals tredje största inkomstkälla kollapsade totalt (The Telegraph, 2002).

Konflikten lämnade efter sig svåra politiska och sociala sår. Många människor hade tvingats att lämna sina hem. De sociala, politiska och ekonomiska svårigheterna i landet som var några utav startskotten till konflikten kvarstod även efter det att fred slutits. Utvecklingsprojekt som pågick i landet stod fortfarande still och en tredjedel utav befolkningen levde i fattigdom. Den lilla elit som styrde landet hade låtit kraftiga kränkningar utav mänskliga rättigheter fortgå. Ekonomiska och sociala tillgångar i samhället var ej tillgängliga för alla. Dessa varor begränsades strikt beroende på kast-, etnisk- och könstillhörighet (Suhrke, 2010). Att konflikten skulle ha uppkommit ur etniska- eller religiösa motsättningar i landet är inte troligt. Majoriteten utav befolkningen är troende hinduer, därav har det inte funnits uppmärksammade religiösa motsättningar i landet. Etniska motsättningar har uppdagats, men det är inte en faktor som varit avgörande i denna konflikt.

4. Kategori 2.

Ett eller flera av Europeiska Unionens medlemsländer har varit delaktiga i en intervention.

4.1. Kosovo

1990-talet var inte Balkans främsta årtionde när det gäller mänskliga rättigheter. Emedan det finns flera konflikter som utspelat sig i regionen under en relativt kort period har vi valt att granska den konflikt som resulterade i en NATO-ledd intervention i Kosovo. Det är svårt att säga när själva konflikten började i och med att området varit oerhört instabilt sedan Jugoslavien föll samman och det blivit nästintill omöjligt att helt avgränsa alla konflikter som skedde i området under denna period. Kosovo var vid denna period en del av Serbien och även om de formellt höll sig utanför flera av krigen i området så påverkades även Serbien av etniska konflikter och oroligheter. Under 1998 uppmärksammades konflikten i Europa och bland andra Storbritanniens dåvarande premiärminister Tony Blair ansåg att konflikten var en angelägenhet för Europeiska Unionen (Shepherd, 2009). Emedan konflikten diskuterades flitigt inom Europeiska Unionen gick processen ytterst långsamt och även om vissa planer skapades kring hur de i framtiden skulle kunna hantera internationella konflikter, så sjuösattes aldrig några planer för intervention i Kosovo. Utanför Europeiska Unionen började konflikten allvarligt uppmärksammas internationellt i mars 1999 och efter Europeiska Unionens oförmåga att genomföra en intervention tog NATO på sig den rollen (Shepherd, 2009). NATO initierade en intervention utan Förenta Nationernas samtycke, denna intervention var inte en klassisk humanitär intervention utan bestod utav bruket av bomber släppta över Kosovo. Interventionen avslutades i samband med Milosevics kapitulerande i juni 1999 (de Krnjevic-Miskovic, 2002). Till en början bestod konflikten av sammandrabbningar och strategiska tillslag mellan serbiska trupper och den albanska terroristgruppen Kosovo Liberation Army (KLA), men kom snart att involvera betydligt fler delar av samhället (Schnabel & Thakur, 1999).

Konflikten hade starka länkar till etnicitet och en halv miljon kosovoalbaner tvångsförflyttades under tiden fram till juni 1999 (de Krnjevic-Miskovic, 2002). NATOs intervention förde föga förvånande inte med sig stabilitet till regionen och ärendet hamnade nu på Förenta Nationernas bord. Fredsbevarande styrkor befann sig i området under flera år och det bör även noteras att Europeiska Unionen bidragit med personal för att säkra stabiliteten i området. Detta bidrag påbörjades däremot först efter den tidsperiod denna studie är begränsad till och bör därför ses som en separat intervention och inte som en del utav NATOs intervention.

Något som ofta diskuteras i den litteratur som granskats inför studien är att Kosovo var den konflikt som formade Europeiska Unionens inre arbete och protokoll för situationer som denna, detta innebar dock att eftersom dessa protokoll och rutiner inte redan fanns på plats så gjordes heller ingen insats från Europeiska Unionens sida (Shepherd, 2009).

4.2. Utslag variabler Kosovo

Kosovo var tidigare nära länkat till Sovjetunionen genom Jugoslaviens liknande uppbyggnad och ideologi. Efter Balkankriget blev Serbien ett självständigt land styrt av den tidigare öppet kommunistiska presidenten Milosevic. Det har diskuterats huruvida Serbiens status som före detta del av ett kommunistiskt Jugoslavien och nära sammanlänkat med Sovjetunionen påverkade Förenta Nationernas säkerhetsråds förmåga att agera under konflikten. Inga koloniala band till något av Europeiska Unionens medlemsländer har identifierats i litteraturen.

Brott mot de mänskliga rättigheterna verkar ha förekommit på båda sidor i konflikten, om än i varierad utsträckning (Schnabel & Thukar, 1999). Enligt de Krnjevic-Miskovic (2002) reducerades den serbiska befolkningen med en tredjedel från 250 000 fram tills juni 1999. 500 000 kosovoalbaner tvångsflyttades redan innan mars 1999 enligt samma källa. Det förekom även långt värre brott än tvångsflyttning och denna konflikt är en av de få av de undersökta konflikterna som följts av prövningar av the International Criminal Court. The International Criminal Tribunal for the Former Yugoslavia (ICTY) prövar fall som inträffade mellan 1991 och 2001 i den region som tidigare var Jugoslavien, i denna kategori är brott som inträffade under Kosovokonflikten inkluderade (United Nations - ICTY, 2013)

Kosovo är beläget inom Europas gränser och är den av de undersökta konflikterna som utspelade sig närmast en landgräns till ett land som innehade medlemskap i den Europeiska Unionen. Gällande eventuella allianser som kunde ha påverkat Europeiska Unionens agerande under konflikten är det osannolikt att detta skulle ha varit en avgörande faktor.

Att säga att Serbien var stabilt innan krisen 1999 vore en ofantlig överdrift, som tidigare nämnts skapades nationen när Jugoslavien splittrades och hela området var förhållandevis instabilt under 1990-talet. Under stora perioder av detta decennium har fredsbevarande styrkor befunnit sig i området och under andra perioder har området upplevt fullskaligt krig. Det vore ingen överdrift att påstå att Serbien aldrig blev helt stabilt från det datum de blev självständiga till det att krisen bröt ut. Förenta Nationerna var aktiva i området under denna period, men genomförde inte någon form av intervention innan NATO redan tagit det steget. Efter NATOs intervention har Förenta Nationerna genomfört flera fredsbevarande uppdrag i området, men vissa utav Förenta Nationernas insatser i regionen har kritiserats som ineffektiva (Greicevci, 2011).

Som tidigare omtalats befann sig stora delar av Balkan i någon form av krig eller väpnad konflikt under 1990-talet. Delar av Kosovokonflikten pågick samtidigt som självständighetskonflikten i Östtimor, en konflikt som för studiens syften har placerats i samma kategori som Kosovokonflikten och har vissa liknande drag (Schnabel & Thukar, 1999).

Ingen uttrycklig begäran om assistans verkar ha riktats varken till Europeiska Unionen eller något av dess medlemsländer. Dock är det fullt möjligt att de parter som eventuellt kunde ha lagt fram en begäran om assistans förväntade sig att då Europeiska Unionen öppet och energiskt diskuterade frågan, skulle en intervention eller annan form av assistans komma även utan en direkt begäran.

Konflikten i Kosovo var primärt en etnisk konflikt mellan serber och kosovoalbaner, något som med stor sannolikhet delvis har sin bakgrund i Balkankriget och Jugoslaviens splittring. Under tiden från 1991 till 2001 har flera fall av etnisk rensning och folkmord förekommit i forna Jugoslavien, såväl serber som kosovoalbaner har prövats av ICTY. Vissa element av en religiös konflikt finns, men detta framstår som bundet till etnicitet snarare än som en fullt fristående faktor. Exempelvis är islam en vanlig religion inom gruppen kosovoalbaner, men bara 60% av kosovoalbaner såg sig själva som muslimer (de Krnjevic-Miskovic, 2002). Även om religion kan ha varit en bidragande faktor är det ytterst osannolikt att det skulle vara en utlösande faktor i en konflikt med denna bakgrund eftersom området under flera år präglades av etniska konflikter, etnisk rensning och folkmord. Vissa politiska och ideologiska skillnader kan identifieras, men även dessa är i stor utsträckning knutna till etnicitet. Den primära politiska konflikten gäller områdets styrande, nämligen ifall det var rätt eller fel att ett område med stor kosovoalbansk majoritet styrdes av en serbisk minoritet. Precis som med religion har politik och ideologi med stor sannolikhet varit en bidragande faktor till konfliktens utveckling, men hade inte ensamt utlöst en konflikt om de etniska spänningarna saknats. Inte heller går det att se att det ekonomiska läget skulle ha varit en utlösande faktor, även om den ekonomiska situationen med 1990-talets finanskris i delar av Europa och en region som upplevt årtal av konflikter var långt ifrån idealisk.

4.3. Östtimor

Ett av de mest välkända exemplen på humanitära interventioner i Asien är Östtimor. Området är en före detta portugisisk koloni som efter 1975 absorberades av Indonesien och därefter har området präglats av oroligheter. Under många år kämpade delar av områdets invånare för självständighet och svaret från den indonesiska militären var ofta brutalt, det har uppskattas att 200 000 av Östtimors invånare dog på grund av politiskt våld (Saul, 2001). Situationen komplicerades ytterligare av att

omvärlden inte hade en enad syn på Östtimor, flera asiatiska länder ansåg att området var och borde vara under indonesisk kontroll, medan Förenta Nationerna och nästintill hela västvärlden inte erkände Östtimor som indonesiskt territorium. Undantaget från dessa västerländska nationer var Australien, ett land som under många år prioriterat relationer med Indonesien i sin utrikespolitik (Cotton, 2001 ; Wheeler & Dunne, 2001). Under slutet av 1990-talet förändrades synen på Östtimor och allt fler länder började aktivt sympatisera med Östtimors självständighetsrörelse, inte minst för att självständighetsrörelsen i sig börjat vända sig utåt för att söka stöd för sin sak. Diplomatiska påtryckningar från framförallt Australien och Portugal under 1998 resulterade så småningom i att den indonesiske presidenten gav löfte om att tillåta en folkomröstning i Östtimor gällande regionens självständighet eller fortsatta tillhörighet till Indonesien. Omröstningen skulle övervakas av personal från Förenta Nationerna och genomföras under augusti 1999 (Downer, 2000). Dock gavs inget entydigt löfte om förändring oavsett folkomröstningens resultat. Under månaderna före det föreslagna datumet för omröstningen eskalerade våldet i området. Milisgrupper angrep delar av befolkningen i regionen och områdena kring Dili och Liquica var särskilt utsatta.

I samband med det ökade våldet kring omröstningen förbereddes planer på en intervention, bland annat förflyttades australiska trupper till Darwin och processen för att få Indonesien att gå med på en humanitär intervention påbörjades. Efter diverse påtryckningar från såväl politiskt som ekonomiskt håll samtyckte Indonesien till en Australienledd intervention som genomfördes med Förenta Nationernas mandat. Den 15e september 1999 påbörjades International Forces in East Timor (INTERFET), vilket var namnet på interventionen som involverade över 9000 trupper från 16 länder (Downer, 2000). Den 20e oktober samma år gav Indonesien upp Östtimor och ett par dagar senare etablerades UN Transitional Administration in East Timor (UNTAET) av Förenta Nationernas säkerhetsråd (Downer, 2000).

4.4. Utslag variabler Östtimor

Östtimors status som före detta portugisisk koloni är sannolikt det primära skälet bakom Portugals ledande roll i arbetet kring interventionen. Portugal var det land som senast sågs som den rådande staten i Östtimor eftersom området sedan Portugal gav upp sin koloni 1975 varit föremål för debatt gällande styre och auktoritet (Wheeler & Dunne, 2001). Portugal har under tidsperioden 1975-1998 ifrågasatt Indonesiens rätt till styre över Östtimor och har således haft ett långvarigt intresse i regionen. Gällande Storbritanniens inblandning i de diplomatiska påtryckningarna som gjordes mot Indonesien under denna period är det inte omöjligt att Storbritanniens nära och starka band till Australien bidrog till det före detta imperiets intresse. Även om Australien är en före detta

brittisk koloni är det mer troligt att det faktum att Australien är en del av det brittiska samväldet och därtill en nära allierad till Storbritannien påverkade Storbritanniens agerande.

Brott mot de mänskliga rättigheterna förekom under konflikten och det diskuteras fortfarande ifall det som skedde i Östtimor bör kategoriseras som folkmord eller ej. Fall av tortyr, tvångsrekrytering av östtimoresiska män till östtimoresiskt fientliga miliser, framtvingad omlokalisering av lokalbefolkningen, och därtill dödandet av östtimorer har bekräftats (Saul, 2001). Det bör även noteras att flera av dessa brott även skedde innan omröstningen i augusti 1999. Östtimor är inte beläget i närheten av något av Europeiska Unionens medlemsländer, utan tillhör Sydostasien. Som nämnts ovan är dock Östtimor en nära granne till främst Australien, vilket innebär att Östtimor i stort sett gränsar till det brittiska samväldet. Dock är det osannolikt att detta i någon större utsträckning skulle påverkat interventionen eftersom Storbritannien inte var det land som tog initiativ till interventionen.

Indonesien är medlem i ASEAN, ett regionalt asiatiskt samarbete som har vissa ytliga likheter med Europeiska Unionen. Det är inte sannolikt att detta medlemskap spelade en avgörande roll i interventionen, men det har diskuterats hur stort inflytande Malaysias, som även de är medlemmar i ASEAN, diplomatiska påtryckningar och öppet avståndstagande från det våld som skedde i regionen hade i processen.

Indonesiens stabilitet påverkades av den asiatiska finanskrisen med början 1997, detta för att nationen insåg att den var mer sårbar än vad som tidigare förmodats. Området i sig har, som tidigare nämnts, varit instabilt ända sedan Indonesien påbörjade invasionen i mitten av 1970-talet.

Democratic Peace Theory är oerhört svår att försöka applicera på Indonesien och Östtimor, inte på grund av landets stabilitet eller statsskick, utan för att Indonesien samtyckte till interventionen. Med andra ord är denna intervention inte den klassiska typen av intervention, utan ett samarbete mellan flera parter. Enligt Wheeler och Dunne (2001) lär dåvarande utrikesminister Alexander Downer ha nämnt att det borde vara interventionen i Östtimor och inte den i Kosovo som ska stå modell för framtida humanitära interventioner.

Förenta Nationerna var ständigt närvarande före, under, och efter konflikten. Organisationen hade varit involverad i konflikten ända sedan de uttalade sig om Indonesiens invasion av Östtimor efter att området fick sin självständighet ifrån Portugal (Cotton, 2001). Omröstningen skedde under bevakning av Förenta Nationens styrkor och den första insatsen efter omröstningen gjordes under Förenta Nationernas mandat, därefter har de även spelat en aktiv roll under arbetet med att göra Östtimor till en självständig och fungerande nation.

Något som ofta nämns i den undersökta litteraturen är att de involverade aktörerna vidtog åtgärder för att den humanitära interventionen inte skulle vara snarlik den intervention som skedde i Kosovo och att samma misstag inte skulle göras två gånger i rad (Wheeler & Dunne, 2001). Utöver

detta nämns inga specifika konflikter som potentiella faktorer som skulle kunna ha påverkat de involverade aktörernas agerande.

Konflikten i Östtimor är inte helt enkel att klassificera gällande den variabel som berör begäran om assistans. Emedan det är den av de undersökta konflikterna där de involverade parterna kommer närmast en direkt begäran om assistans, vore det olämpligt att inte påpeka hur nyanserade och komplexa de händelser som inträffade just före interventionen faktiskt var. Ledare från Östtimors självständighetsrörelse riktade vissa av sina uttalanden direkt till Förenta Nationerna och uttryckte önskemål om en mer aktiv involvering från organisationen, detta kan tolkas som en direkt men ospecificerad begäran om assistans. Indonesiens kontakt med omvärlden och de aktörer som skulle komma att vara direkt involverade i interventionen är långt mer komplex. Indonesien bad Förenta Nationerna att vara delaktiga i processen kring omröstningen, men gjorde så endast efter diplomatiska påtryckningar från flertalet länder. Förenta Nationernas närvaro under själva omröstningen kan inte ses som en humanitär intervention utan karaktäriserades mer som en förebyggande åtgärd, dock är det svårt att säga hur aktiva Förenta Nationerna hade varit i konflikten efter omröstningen om inte Indonesien hade tillåtit deras närvaro under omröstningen. Gällande den humanitära interventionen som sådan går det att slå fast att interventionen skedde med Indonesiens samtycke, även om detta samtycke gavs förhållandevis motvilligt och endast efter starka internationella påtryckningar av såväl ekonomisk som politisk karaktär.

Diskussioner har förts kring huruvida etnicitet var en faktor i konflikten, något som varit svårt att säkerställa eftersom Östtimor är ett multikulturellt och multietniskt område. Som tidigare nämnts har det flitigt debatterats ifall det som skedde i Östtimor skall kategoriseras som folkmord eller som politisk konflikt. Även om Östtimor inte uppfyller alla kriterier som krävs för att konflikten skall klassificeras som folkmord är det oerhört viktigt att notera att konflikten ofta hänvisas till som om den vore ett fall av folkmord. Detta gäller inte bara i efterhand utan var en fråga som även diskuterades under den tid konflikten pågick, det är inte orimligt att anta att vissa av aktörerna involverade i interventionen influerades av denna debatt och reagerade precis på det vis de hade reagerat ifall Östtimor hade uppfyllt alla kriterier för folkmord (Saul, 2001). Det är ytterst osannolikt att religion varit en avgörande faktor i konflikten, detta eftersom det på båda sidor av konflikten inte finns ett tydligt mönster i de inblandade gruppernas religiösa tillhörighet. Även om konflikten bröt ut relativt snart efter den asiatiska finanskrisen och det ekonomiska läget kan ses som en bidragande faktor till att omvärldens ekonomiska påtryckningar på Indonesien gav resultat, är konflikten i sig inte grundad på ekonomiska konflikter (Wheeler & Dunne, 2001). Istället är Östtimor en nästintill renodlad politisk konflikt, där grupper med inkompatibla åsikter kring hur området bör styras använde sig av våld för att stärka sin politiska ståndpunkt. Ett fall av när en grupp vars åsikt är i minoritet bland befolkningen tar till våldsamma metoder för att föra fram sitt budskap och försöka förändra den nationella och internationella agendan.

5. Kategori 3:

Inga medlemsländer har varit delaktiga i eventuella interventioner.

5.1. Turkiet

Turkiet definieras idag som en parlamentarisk demokrati, att den än idag har en del begränsningar går dock inte att missa. Landets starka auktoritära arv är en utav de bidragande faktorerna till detta (Landguiden, 2012).

Förtrycket utav kurder i delar utav mellanöstern går långt tillbaka i historien. Kurder är den största etniska gruppen i världen som inte har en egen stat. Majoriteten utav befolkningen är istället bosatta i Turkiet, Irak, Iran eller Syrien (Gurses, 2012). I Turkiet har kurderna länge vägrat erkännas som en särskild folkgrupp, detta har gjort att en säker siffra på hur många kurder som faktiskt lever i Turkiet varit svår att uppskatta (Landguiden, 2012). De sägs utgöra cirka 25% utav befolkningen i landet, och det är i Turkiet som kurderna fått utstå en utav de största och mest långdragna konflikterna. Rötterna till denna konflikt kan spåras tillbaka till slutet av första världskriget då det Osmanska riket föll samman och den nya Turkiska republiken uppstod. Den nya politiska eliten som skapades i republiken bedrev en sträng assimilationspolitik som ogillades av den kurdiska minoriteten som kom att missgynnas. Oroligheterna i landet kvarstod och redan på 1980-talet kulminerade konflikten ytterligare då det kurdiska arbetarpartiet PKK startade väpnade uppror. Regeringen svarade upp med en stor armé och specialoperationer med målet att stoppa upproret. Under tidigt 1990-tal nådde konflikten sin kulmen då den turkiska armén genomförde omfattande militära operationer i de Kurdiska regionerna. Detta resulterade slutligen i att PKKs ledare blev fängslad 1999. När han fängslades hade han redan gett upp drömmen om en oberoende kurdisk stat. Från sin cell beordrade han ensidig vapenvila och ville fastställa ett fredsavtal med den turkiska regeringen (Gurses, 2012). Under inbördeskriget tvingades många kurder att stödja PKK trots att de inte stödde deras mål. Detta mycket på grund utav statens och militärens förtryck utav kurderna. Mot slutet av 1990-talet kunde det konstateras att PKK hade lidit svåra nederlag mot den turkiska armén och de minskade i kraft (Landguiden, 2012).

Den Europeiska Unionen intervenerade aldrig i konflikten, men de utsände kontinuerliga påtryckningar om att det var dags för konflikten att nå sitt slut genom en fredlig lösning (Gurses, 2012). 1999 godkändes Turkiet som kandidatland för att ingå i den Europeiska Unionen. Detta

väckte starka protester från många håll med tanke på hur kurdernas rättigheter i landet såg ut (Landguiden, 2012).

5.2. Utslag variabler Turkiet

Turkiet ger utslag på flertalet variabler vi ämnar att undersöka i studien. Koloniala band är en utav variablerna som ej är relevant för Turkiet då de inte varit under direkt kolonisering under historiens gång. Variabeln brott mot mänskliga rättigheter är istället väldigt relevant. Då det i Turkiet pågick ett kraftigt förtryck mot det kurdiska folket var det inte endast direkt våld som utövades. De turkiska väpnade styrkorna var beredda att ta till allt som krävdes för att stoppa PKK och kurdernas protester - inte minst genom att bränna ner skog och förstöra andra levebröd i de kurdiska regionerna. Mellan 1990-2000 brändes mer än 3000 byar ner eller tvångsevakuerades (Gurses, 2012). Den turkiska armén tvångsevakuerade cirka en miljon människor från minst 7000 kurdiska byar. Byar utplånades och stora delar utav landsbygden tömdes helt på befolkning. Runt storstäderna växte det till följd upp stora slumområden och centrala orters befolkning ökade alldeles för fort (Landguiden, 2012). Staten ville ha kontroll över kurderna och tvingade dem därför in till de större städerna. Genom att avfolka landsbygden och driva tusentals kurder på flykt fick de turkiska styrkorna kontroll över PKK. Det var främst landsbygden som försåg PKK med intelligens, tak över huvudet och rekryter (Gurses, 2012). De kurder som senare har velat återvända till sina hembygder har tvingats skriva under papper för att bekräfta att det var terrorister och inte armén som bränt ner deras byar (Landguiden, 2012). Kraftiga brott mot mänskliga rättigheter under denna tid var ett faktum.

Då vi tycks ha sett hur geografisk närhet inte spelat någon större roll i Europeiska Unionens val utav intervention har Turkiets närhet till Europa inte haft någon större inverkan. Däremot har Europeiska Unionen försett Turkiet med ekonomiskt stöd under konfliktens period i hopp om att kunna hjälpa Turkiet upp på fötter igen (Hill, 2000).

Det som blir paradoxalt i det hela är hur de erkänner kränkningarna utav mänskliga rättigheter som pågick i landet samtidigt som de sätter upp Turkiet på listan som en potentiell framtida medlem i unionen. Det kan dock tänkas att Europeiska Unionen gör detta samtidigt som de sätter upp ett antal krav som landet måste lösa innan de har en chans att få gå med. Detta för att Turkiet istället skulle börja bekämpa brott mot mänskliga rättigheter, bryta det dåliga mönstret som pågått i landet och lyckas ta sig ur den långdragna konflikten (Hill, 2000).

Klassificeringen utav landets stabilitet är aningen komplicerad då landet erkänner sig själva

som en demokrati, vilket de även görs utav många andra länder. Trots detta har landet än idag många brister som pekar mot icke demokrati.

Förenta Nationernas involvering i konflikten är inte framträdande och saknas information om. Här är liberalismens Democratic Peace Theory relevant. Då Turkiet är ett utav de länder som varit med från början i Förenta Nationerna och dessutom erkänns som demokratiskt kan det antas att även Förenta Nationerna valt att förhålla sig distanserat till konflikten och inte intervenerat. Att landet dessutom varit medlemmar i NATO sedan 1952 kan också ses som en potentiell anledning till Europeiska Unionens ställningstagande i form av icke militär intervention.

Under tidsperioden för denna utdragna konflikt pågick det andra stora konflikten världen över, inte minst i Europa. Kriget i forna Jugoslavien tog stor uppmärksamhet och även andra svåra konflikter pågick bl.a. i Afrika. Detta har dock ingen relevans för Europeiska Unionens val att ej intervensera i Turkiet då de hade möjlighet till detta om de ansåg att så behövdes.

Turkiet begärde aldrig hjälp från det internationella samfundet under konfliktens gång. Däremot involverades delvis en del grannländer under perioden då kurdiska rörelser även var starka i dessa länder, men detta anses ej av relevans för studiens syfte.

Konfliktens karaktär var av olika slag beroende hur man väljer att se på det. Att den framförallt var utav etniskt slag går ej att undgå. Kurderna förnekades som egen folkgrupp på alla sätt. Det kurdiska språket har länge förbjudits att användas inom olika offentliga sammanhang. Först 2004 användes kurdiska i TV och radio, samma år tilläts för första gången privata kurser i kurdiska. Ordet kurd fick inte användas i offentliga sammanhang och varken böcker eller tidningar fick tryckas på kurdiska. Att kurder ville hävda sin egna etniska karaktär var absolut förbjudet och därav militären och statens hårda förtryck (Landguiden, 2012).

Dessutom kan man se tendenser till att konflikten var både politisk och ekonomisk. Om den blev detta på grund utav den etniska konflikten är dock svårt att urskilja. Det kan ha varit så att en politisk eller ekonomisk konflikt skulle ha uppstått även om den etniska ej gjort det.

Under 1990-talet byttes regeringen ut ett flertal gånger och ekonomin försämrades drastiskt. Under tidigt 2000-tal fortsatte ekonomin att försämrans och landet sattes i en ekonomisk kris. Den internationella valutafonden gick in med olika regleringar i landet för att hjälpa dem ut ur krisen. Trots detta rasade valutan, arbetslösheten ökade och levnadsstandarden sjönk (Landguiden, 2012). Då de flesta kurder och turkar delar den muslimska tron har ej konflikten varit utav religiös karaktär. Enligt turkisk lag är religionen skild från den statliga apparaten, trots detta så har staten kontrollerat religionen i landet ända sedan 1923 (Landguiden, 2012).

5.3. Thailand

I likhet med Turkiet ses Thailand idag som ett förhållandevis demokratiskt land i ett geografiskt område där demokratier inte är vanligt förekommande. Stora slitningar mellan traditionella värderingar och den modernisering som genomförts i stora delar av landet, den klassiska balansgången mellan det gamla och det nya medför viss osäkerhet kring landets framtid. På grund av dessa motstridiga uppfattningar har politiska oroligheter varit förhållandevis vanliga i Thailand, sedan 1932 har inte mindre än sex statskupper skett (Zarakol, 2013). Utöver slitningarna mellan olika socioekonomiska grupper har Thailand sedan 2001 upplevt en turbulent period i vissa av landets södra delar. Konflikten nådde sin kulmen under delar av 2004, då konflikten mellan militären och områdets muslimska minoritet intensifierades. Den 28e april avled 105 personer från minoritetssidan av konflikten och elva arresterades, i oktober månad samma år avled 78 muslimer i samband med att de hölls i arrest (Wattana, 2006). Totalt beräknas 3 500 människor ha dött under konflikten (Tan-Mullins, 2009). Det har även diskuterats ifall polis och militär systematiskt använde sig av tortyr eller tortyrliknande metoder under konflikten. Tre primära faktorer har identifierats som de drivande orsakerna bakom konflikten. För det första visar även denna konflikt tecken på att ha bottnat i socioekonomiska problem, där den muslimska minoriteten inte upplevt de positiva effekter av Thailands övergång till en mer marknadsbaserad ekonomi utan konsekvent missgynnats av dessa förändringar (Kitirianglarp & Hewison, 2009). För det andra kan den muslimska minoritetens kraftfulla agerande ses som en del utav den extremistislamistiska rörelsen och har kopplats till liknande fenomen i Mellanöstern (Wattana, 2006). För det tredje kan konflikten ses som ett resultat av mångårigt förtryck av en minoritetsgrupp som utvecklades till en väpnad konflikt på grund av landets politiskt turbulenta klimat (Tan-Mullins, 2009).

5.4. Utslag variabler Thailand

Thailand ger utslag på flera av de variabler studien undersöker. Landet har inga koloniala band med något av Europeiska Unionens medlemsländer utan har i olika former varit ett självständigt land under historiens gång, detta är helt i linje med studiens hypotes rörande Europeiska Unionens vilja att intervensera i andra länder. Som tidigare nämnts är det sannolikt att brott mot mänskliga rättigheter förekommit under konflikten, det är även sannolikt att dessa brott begåtts av fler än en aktör inom konflikten vilket även det följer studiens hypotes gällande intervention. Detta stödjer hypotesen att Europeiska Unionen är mer villiga att intervensera i en konflikt om endast en sida bryter mot de mänskliga rättigheterna, eftersom det då är lättare för Europeiska Unionen som organisation att uttrycka stöd för en sida i konflikten. Som bekant är

Thailand inte beläget i närheten av den Europeiska Unionen, något som varken stödjer eller dementerar studiens hypotes kring att geografisk närhet inte spelar någon signifikant roll i Europeiska Unionens agerande i konflikter av denna natur. Gällande Thailands utrikespolitiska situation och eventuella allianser med andra länder under denna tidsperiod har informationen varit något bristfällig, men baserat på de källor som använts i studien är det osannolikt att denna variabel skulle vara den variabel som var den avgörande faktorn bakom att Europeiska Unionen inte genomförde en humanitär intervention. Vad som däremot med stor sannolikhet har påverkat händelseförloppet är den femte undersökta variabeln. Denna studie lägger stor vikt vid Democratic Peace Theory som möjlig förklaring till Europeiska Unionens agerande vid internationella konflikter av denna natur, den granskade thailändska konflikten stödjer denna teori. Thailand är ett problematiskt land att klassificera i fråga om grad av demokrati och stabilitet, först och främst på grund av landets inrikespolitiskt turbulenta historia. Dock framstår Thailand som en instabil demokrati även om problemen är stora, vilket följaktligen gör att Democratic Peace Theory kan appliceras även på detta fall. Ingen intervention utfördes heller av andra aktörer och även om Förenta Nationerna uttryckte sitt starka ogillande inför händelseutvecklingen i Thailand, vidtogs inga signifikanta åtgärder.

Emedan konflikten fick viss uppmärksamhet under 2004 är det värt att påpeka att Thailand en ganska kort tid därefter drabbades av en naturkatastrof i form av en tsunami, denna nyhetshändelse ådrog sig av naturliga skäl omvärldens blickar. Det är inte omöjligt att denna naturkatastrof bidrog till att konflikten kom i skymundan. Det bör även noteras att Irakkriget pågick under denna tidsperiod, en konflikt i vilken flera länders soldater deltog. Thailand sökte därtill inte involvera andra aktörer i konflikten utan såg det som en thailändsk angelägenhet mer än något annat.

Själva konflikten är otroligt mångfacetterad och det är problematiskt att försöka finna den primära källan till konflikten. Konflikten innehåller tydliga religiösa, ekonomiska, politiska, och ideologiska element. Därtill har området under många års tid varit oroligt och konflikten har under denna tid både växt och utvecklats.

6. Resultat

En överblick över studiens resultat visas i tabell 1 (Bilaga 1). Nedan presenteras de resultat undersökningen visat på.

Före detta koloni: Konflikterna har utspelat sig i områden som varit kolonier, regioner som aldrig varit koloniserade, samt i ett fall i ett område som nyligen vunnit sin självständighet. Kategori 1 innehöll konflikter i ett land som hade starka koloniala band till Frankrike och Belgien, och en annan konflikt i ett land som aldrig varit koloniserat. Den andra kategorin berörde konflikter där det ena området varit koloniserat av Portugal och därefter upplevt en liknande situation med Indonesien, och en konflikt i ett område som nyligen blivit självständigt. Inget av områdena i kategori tre har koloniala band till något av Europeiska Unionens medlemsländer. Det går inte att se något samband mellan områdenas koloniala band och konflikternas kategoritillhörighet, förutom att inget land i kategori 3 varit koloniserat.

Brott mot mänskliga rättigheter: I alla undersökta konflikter har brott mot de mänskliga rättigheterna förekommit även om förekomsten varierat i frekvens och spridning. Eftersom alla konflikter i de tre kategorierna ger utslag på denna variabel går inget samband att fastställa.

Region: Konflikterna har utspelat sig i Afrika, Asien, och Europa. I kategori 1 har konflikterna utspelat sig i Afrika och Asien, i kategori 2 i Asien och Europa, och konflikterna i kategori 3 har skett i Asien samt i Turkiet som tillhör både Asien och Europa. Det enda samband som ses här är att Europeiska Unionen inte genomfört en gemensam insats i ett europeiskt land, i övrigt verkar inte den region konflikten skett i ha påverkat konfliktens kategoritillhörighet.

Signifikanta allianser: Signifikanta allianser har upptäckts i fyra utav konflikterna, inga allianser av denna typ har varit en faktor i konflikterna i Kongo eller Kosovo. I kategori 1 gav Nepal utslag då landet har haft starka band och ett nära samarbete med den Europeiska Unionen. I den andra kategorin går det att se att konflikten i Östtimor kan ha påverkats av att Indonesien är medlemmar i ASEAN, samt att landet har ett nära förhållande med Australien, vilket kan ha influerat landets relationer med Storbritannien. Konflikterna i kategori 3 gav båda utslag på denna variabel då Thailand är medlemmar i ASEAN och Turkiet innehar medlemskap i NATO. Det som går att se i kategori 1 är att Europeiska Unionen inte intervenerat i länder som har signifikanta allianser till andra länder eller organisationer. Gällande kategori 2 och 3 gav vissa av konflikterna utslag, det bör noteras att alla konflikter i kategori 3 har utspelat sig i länder med signifikanta allianser till andra organisationer än den Europeiska Unionen.

Förenta nationernas del i konflikten: Detta är det tillfälle då det tydligast går att se ett samband mellan utslag på en specifik variabel och kategoritillhörighet. Förenta Nationerna har spelat en aktiv roll i konflikten på ett eller annat vis i alla konflikter i kategori 1 och 2, däremot har Förenta Nationerna inte spelat någon signifikant roll i konflikterna i kategori 3. Med andra ord har varken Europeiska Unionen eller dess medlemsländer deltagit i en intervention i en konflikt där

Förenta Nationerna inte spelat en signifikant roll. Dock bör det noteras att NATOs intervention i Kosovo inte skedde under FN-mandat och att Förenta Nationerna först därefter började spela en större roll i konflikten.

Demokrati och Stabilitet: Länderna i kategori 3 ses båda som demokratiska och stabila, däremot ses inte länderna i kategori 1 som demokratiska. Kategori 2 är mer komplicerad då de länder konflikterna utspelat sig i har haft vissa demokratiska element men inte kan klassificeras som demokratiska. Då denna variabel är baserad på Democratic Peace Theory är det dock väldigt viktigt att notera att interventionen i Östtimor skedde med Indonesiens samtycke. Varken Europeiska Unionen eller något utav dess medlemsländer har varit delaktiga i en intervention i någon av de undersökta konflikterna som utspelat sig i länder som ses som både demokratiska och stabila.

Andra signifikanta konflikter: Ingen konflikt har skett utan att på något vis samexistera med någon annan väpnad konflikt, dock rör denna variabel i vilken utsträckning de undersökta konflikterna har påverkats av andra konflikter. Interventionen i Östtimor var väldigt influerad av händelserna i Kosovo. Thailand var den enda konflikt som bröt ut efter det att Irakkriget började. Det går därför inte att säkerställa något samband mellan konflikternas kategoritillhörighet och andra signifikanta konflikter.

Begäran om assistans: Kongo ger till viss del utslag på denna variabel då Förenta Nationerna bad det internationella samfundet om hjälp medan Kongo själva inte gjorde detsamma. Däremot bad både Nepal och Östtimor öppet om assistans från länder de haft nära relationer till. Det är dock svårt att säkerställa ifall någon inofficiell begäran om assistans har gjorts i någon utav de andra konflikterna eftersom denna information sällan är tillgänglig för offentligheten.

Etnisk konflikt: Tre utav de sex undersökta konflikterna har varit etniskt grundade. Kongo, Kosovo och Turkiet var samtliga tydligt etniskt baserade. Östtimor däremot kan ha tyckts framstått som etnisk men vid akademiska granskningar efteråt har konflikten inte uppfyllt kriterierna för etnisk rensning eller folkmord, det vore därför lämpligt att för studiens syfte behandla Östtimor som en etnisk konflikt då det var så involverade aktörer såg konflikten när den var aktiv. I denna variabel kan inget tydligt samband mellan intervention och etniskt baserade konflikter ses då alla kategorier innehåller minst en konflikt som varit starkt präglad av etniska motsättningar.

Religiös konflikt: Thailand var den enda utav de undersökta konflikterna som varit signifikant religiöst baserad. Konflikten i Kosovo innehöll till viss del religiösa element men det var inte den primära faktorn bakom konflikten. Inget samband går att hitta mellan kategoritillhörighet och konflikter av religiös karaktär.

Politisk ideologisk: Alla konflikter förutom den i Östtimor var politiskt eller ideologiskt baserade. Inget samband går att ses mellan politiskt karaktäriserade konflikter och dess kategoritillhörighet då alla kategorier inkluderar konflikter som ger utslag på denna variabel.

Självständighetskonflikt: Både Thailand och Östtimor innehåller element utav en självständighetskonflikt, och Östtimor en konflikt som helt är baserad på just denna fråga. I Thailand är självständigheten ett utav karaktärsdragen men konflikten har betydligt fler faktorer. Ingen utav konflikterna i kategori 1 gav utslag på denna variabel, det är därför möjligt att det finns

ett visst samband mellan Europeiska Unionens agerande som organisation och ifall konflikten gäller en regions självständighet eller ej.

Ekonomisk konflikt: De enda konflikterna som varit av ekonomisk karaktär är Nepal ur kategori 1 och Thailand ur kategori 3. Ingen utav konflikterna i kategori 2 har varit av ekonomisk karaktär. Eftersom det inte går att utläsa några tydliga resultat ur varken kategori 1 eller 3 är det inte sannolikt att det är detta som avgjort kategoritillhörighet.

7. Analys

Slutligen kan det konstateras att undersökningen visade på eventuella samband vid sex av de tretton undersökta variablerna. Det är även viktigt att ta i beaktande att studien använder förhållandevis få exempel och att det på grund av detta är svårt att uppskatta sambandens styrka, av samma anledning är det omöjligt att säga att studien inte har missat ett samband gällande de andra variablerna eller att korrelationer som visas här skulle gälla alla fall av interventioner där Europeiska Unionen eller dess medlemsländer varit delaktiga. De begränsningar studien för med sig togs i beräkning när studien designades, och de är anledningen till att studien bör ses som en pilotstudie och användas som rådgivande inför framtida forskning snarare än som en teoriutvecklande eller teoriprovande studie.

De samband som syns i undersökningen är att Europeiska Unionen inte genomfört en gemensam insats på europeisk mark, att Europeiska Unionen inte genomfört en intervention i ett land som har signifikanta allianser med andra länder eller organisationer, att Europeiska Unionen och dess medlemsländer inte varit involverade i en intervention där Förenta Nationerna inte spelat en aktiv roll, att varken Europeiska Unionen eller dess medlemsländer genomfört en intervention i ett land som ses som både demokratiskt och stabilt, att det är mer sannolikt att en intervention genomförs ifall det drabbade landet begär assistans, och slutligen att Europeiska Unionen inte intervenerat i konflikter som rör en regions eventuella självständighet.

Det är viktigt att notera Turkiets NATO-medlemskap, en militär aktion mot Turkiet skulle därmed varit en aktion mot NATO. Med andra ord hade en intervention i Turkiet kunnat ses som en krigsförklaring och då dragit in exempelvis Frankrike och Storbritannien i konflikten. Det är dessutom viktigt att ta hänsyn till att Democratic Peace Theory inte kan förklara fall som Östtimor där det land som har kontroll över området samtycker till en militär intervention.

Hypotesen att demokrati och stabilitet, samt Förenta Nationernas roll i konflikten skulle vara avgörande för den Europeiska Unionen och dess medlemsländers agerande fick stöd i studien. Däremot stöttades inte hypotesen att den Europeiska Unionen och dess medlemsländer skulle vara mer benägna att intervensera i etniska konflikter än i någon annan av de undersökta konflikttyperna.

Studien visar med andra ord på vissa samband som bör undersökas vidare i framtida forskning. Framförallt visar studien på ett intrikat samspel mellan Europeiska Unionen, NATO och Förenta Nationerna, detta samspel är ytterst intressant och är det av studiens samband som verkar vara nyckeln till en framtida teori kring det undersökta fenomenet. Det är även intressant att Europeiska Unionen inte intervenerat i en konflikt som rör en regions självständighet, framtida forskning bör fastställa ifall detta är en konsekvent spegling av Europeiska Unionens interventioner, då det är fullt möjligt att Europeiska Unionen vill vara neutrala i den typen av konflikt och därför undviker att som organisation intervensera i en sådan väpnad konflikt.

8. Referenslista

- Bhattacharya, S. (2013). Strategic Interaction Between Rebels and the State: A Study of the Maoist Conflict in Nepal. *Studies in Conflict & Terrorism*, Vol. 36:7, 573-587.
- Cotton, J. (2001). *Against the Grain: the East Timor Intervention*. Security: Global Politics and Strategy, Vol. 43. 127-142.
- de Krnjevic-Miskovic, D. (2002). The Conflict in Kosovo. *Society*, Vol. 39. 82-86.
- Downer, A. (2000). East Timor - Looking Back on 1999. *Australian Journal of International Affairs*, Vol. 54. 5-10.
- Europeiska Unionen. (2013a). http://ec.europa.eu/echo/files/aid/countries/factsheets/nepal_en.pdf . Hämtad: 2013-12-03.
- Europeiska Unionen. (2013b). http://eeas.europa.eu/cfsp/index_en.htm . Hämtad: 2014-01-06
- Greiceci, L. (2011). EU Actorness in International Affairs: The Case of EULEX Mission in Kosovo. *Perspectives on European Politics and Society*, Vol. 12. 283-303.
- Gurses, M. (2012). Environmental Consequences of Civil War: Evidence from the Kurdish Conflict in Turkey. *Civil Wars*, Vol.14, No.2, pp.254–271.
- Heywood, A. (2011). *Global Politics*. New York City, NY: Palgrave Macmillan
- Hill, C. & Smith, K. E. (2000). *European foreign policy: key documents*. London: Routledge.
- Kitirianglarp, K. & Hewison, K. (2009). Social Movements and Political Opposition in Contemporary Thailand. *The Pacific Review*, Vol. 22, pp. 451-477.
- Lancet, C. (2006). http://conflict.lshmt.ac.uk/media/DRC_mort_2003_2004_Coghlan_Lancet_2006.pdf . Hämtad: 2013-12-03.
- Landguiden. (2012). <http://www.landguiden.se/Lander/Europa/Turkiet/>. Hämtad: 2013-12-12
- Lechner, S. (2010). Humanitarian Intervention: Moralism versus Realism?. *International Studies Review*, Vol. 12, pp. 437–443.
- Olsen, G. R. (2009). The EU and Military Conflict Management in Africa: For the Good of Africa or Europe?. *International Peacekeeping*, Vol. 16:2, pp. 245-260.
- Rodt, A. P. (2011). Taking stock of EU military conflict management. *Journal of Contemporary European Research*. Vol. 7, Issue 1, pp. 41-60.
- Saul, B. (2001). Was the Conflict in East Timor ‘Genocide’ and Why Does It Matter? *Melbourne Journal of International Law*, Vol. 2, pp. 477-522.

- Schnabel, A. & Thakur, R. (1999). Kosovo and World Politics. *Peace Review*, Vol. 11, pp. 455-460.
- Shepherd, A. J. K. (2009). 'A Milestone in the History of the EU': Kosovo and the EU's International Role. *International Affairs*, Vol. 85. 513-530.
- Suhrke, A. (2010). Virtues of a narrow mission: The UN peace operation in Nepal. *Global Governance*, Vol. 17, pp.
- Tan-Mullins, M. (2009). Armed Conflict and Resolution in Southern Thailand. *Annals of the Association of American Geographers*, Vol. 99. 922-931.
- The Telegraph. (2002). <http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/asia/nepal/1393820/Nepal-calls-for-British-help-to-fight-bloody-Maoist-rebellion.html> . Hämtad: 2013-12-03
- Wattana, S. (2006). Islam, Radicalism, and Violence in Southern Thailand: Berjihad di Patani and the 28 April 2004 Attacks. *Critical Asian Studies*, Vol. 38. 119-144.
- Wheeler, N. J. & Dunne, T. (2001). East Timor and the New Humanitarian Interventionism. *International Affairs*, Vol. 77. 805-827.
- Zarakol, A. (2013). Revisiting Second Image Reversed: Lessons from Turkey and Thailand. *International Studies Quarterly*, Vol. 57. 150-162
- Uddén, M. (2007). *Humanitära interventioner: Dess moral, legalitet och praktik*. Internationella Handelshögskolan: Jönköping.
- United Nations - International Criminal Tribunal for the Former Yugoslavia. (2013). <http://www.icty.org/sections/AbouttheICTY> . Hämtad: 2014-01-02

9. Bilaga 1

Konflikt	Congo	Nepal	Östtimor	Kosovo	Thailand	Turkiet
Kategori	1	1	2	2	3	3
F.D Koloni	Frankrike	Nej	Portugal	Nej - tidigare Yugoslavien	Nej	Nej
Brott mot MR	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Region	Afrika	Asien	Asien	Europa	Asien	Europa/Asien
Signifikanta Allianser	Nej	Ja - band till EU	ASEAN	Nej	ASEAN	Ja: NATO
FN	Ja	Ja	Ja	Ja + NATO	Nej	Nej
Demokrati & stabilitet	Instabil diktatur	Envälde	Instabilt. Debatter kring styrelseskick	Instabilt. Få demokratiska element	Instabil demokrati	Demokrati
Andra konflikter	Ja	Ja	Kosovo	Balkan	Irak & Afghanistan	Olika
Begäran om assistans	Nej	Ja	Ja	Nej	Nej	Nej
Etnisk konflikt	Ja	Nej	Nej - Framstod som	Ja	Nej	Ja
Religiös	Nej	Nej	Nej	Nej	Ja	Nej
Politisk/Ideologisk	Ja	Ja	Nej	Ja	Ja	Ja
Ekonomisk	Nej	Ja	Nej	Nej	Ja	Nej
Självständighet	Nej	Nej	Ja	Nej	Ja	Nej